

Maailman maatalousmarkkinat käymistilassa

Maailman maatalousmarkkinoita vaivaa tällä hetkellä epävarmuus. Taustalla on huoli kansainvälisten markkinoiden toimivuudesta ja sadon määrästä. Varastot hupenevat, sillä maailman viljantuotanto jäänee kulutusta pienemmäksi sekä kuluvalle että tulevalle satokaudella.

Huoli viljan saatavuudesta on pitänyt viljan maailmanmarkkinahinnat korkeina. Maailmanmarkkinoiden muutokset ovat heijastuneet nopeasti myös Suomen elintarvikemarkkinoihin. Ruoan hinta kääntyi nousuun heti syksyllä 2010, kun raaka-aineiden ja energian hinnat kohosivat.

Tiedot käyvät ilmi tuoreesta MTT:n Suomen maatalous ja maaseutuelinkeinot 2011

-vuosikatsauksesta, joka kertoo maatalous- ja elintarvikemarkkinoiden tärkeimmät ajankohtaiset tapahtumat. Tietopaketti luo läpileikkauksen edellisvuoden tapahtumiin, seuraa viimeaikaisia trendejä ja luotaa tulevaa.

Erityisteemoina katsauksessa käsitellään muun muassa valmisteilla olevaa EU:n maatalouspolitiikan uudistusta Suomen näkökulmasta sekä valkuaisomavaraisuuden lisäämismahdollisuuksia Suomessa.

Epävarmuus nostaa hintoja

Maataloustuotteiden maailmanmarkkinoilla viime vuosina tapahtuneiden suurten ja nopeiden hintamuutosten taustalla ovat poikkeuksellisten sääolojen aiheuttamat satovaihtelut tärkeillä tuotantoalueilla ja epävarma taloustilanne. Maailmanmarkkinahintoja kirittävät myös väestön kasvu ja sen vaurastuminen.

– Kysyntä- ja tarjontatekijät eivät kuitenkaan yksin pysty selittämään maataloustuotteiden hintamuutoksia, varsinkaan ääriolosuhteita ja -laskuja. Kuten luottokriisissä, odotuksilla, spekulatioilla ja epäluuloilla ja jopa paniikilla on oma osuutensa erityisesti viljan hintavaihteluissa, kertoo MTT:n professori **Jyrki Niemi**.

Epävarmuutta aiheuttaa muun muassa vientimaiden harjoittama kauppapolitiikka. Viljan tuonnista riippuvat maat eivät voi olla varmoja, että viljaa on koko ajan saatavilla. – Venäjän asettama vientikielto elokuussa 2010 on tästä hyvä esimerkki. Se hermostutti tuojamaita entisestään kärjistäen hinnan nousua merkittävästi, Niemi sanoo.

Maitotuotteilla myyjän markkinat

Viljan korkeiden hintojen odotetaan kannustavan kasvattamaan kylvöaloja maailmalla tulevana satovuonna. Viljan tuotannon arvioidaan kasvavan kaikilla merkittävillä tuotantoalueilla, mutta jäävän silti niukasti alle kasvavan kulutuksen.

Aasian ja erityisesti Kiinan talouskasvu kasvattaa maitotuotteiden kysyntää maailmalla. Maitotuotteiden hinnat kääntyivät selvään nousuun jo vuoden 2009 loppupuolella. Juustojen, maitojauheiden ja voion hinnat ovatkin nousseet vajaassa kahdessa vuodessa merkittävästi. Esimerkiksi voion hinnassa nousua on ollut noin 60–70 prosenttia, juustossa ja maitojauheissa 40–50 prosenttia.

Kysynnän kasvu on nostanut myös lihan maailmanmarkkinahintoja, mutta muutokset ovat kuitenkin olleet paljon pienempiä kuin vilja- tai maitomarkkinoilla. Viimeisen vuoden aikana hintojen nousu on ollut runsaat 10 prosenttia. Euroopassa lihan hinnan nousua on hillinnyt EU:n sisämarkkinoiden ylitarjonta erityisesti sianlihassa.

Ruoan hinta nousee viisi prosenttia

Elintarvikkeet alkoivat kallistua Suomessa vuoden 2010 puolivälin jälkeen raaka-ainehintojen nousun myötä. Hinnat nousivat varsinkin tammikuussa 2011, kun elintarviketeollisuuden ja kaupan uudet sopimukset tulivat voimaan. Teollisuus onnistui siirtämään osan kasvaneista kuluistaan tuotteiden hintoihin. Lisäksi hintoja nostivat vuodenvaihteessa virvoitusjuomaveron korotus ja makeisveron asettaminen.

Helmikuussa 2011 elintarvikkeiden kuluttajahinnat olivat jo lähes 7 prosenttia korkeampia kuin vuotta aiemmin. Erityisesti hedelmien, marjojen, kalan sekä sika- ja siipikarjanlihan hintoihin tuli korotuksia. Hedelmät kallistuivat peräti 15 prosenttia edellisvuodesta.

MTT arvioi ruoan hinnan nousevan Suomessa vuonna 2011 noin 5 prosenttia vuoden 2010 keskimääräisestä tasosta. Lihan ja viljapohjaisten tuotteiden hintojen nousu on runsaat 5 prosenttia ja maitotuotteiden 4 prosenttia.

Tuonti kasvaa vientiä nopeammin

Maataloustuotteita ja elintarvikkeita vietiin Suomesta vuonna 2010 yhteensä 1 309 milj. euron arvosta, mikä on 10 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna, mutta lähes 7 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2008. Tärkeimpiä vientituotteita ovat meijerituotteet, sokeriteollisuuden tuotteet, sianliha, vilja ja alkoholijuomat.

Venäjä on edelleen suomalaisen elintarvikeviennin pääkohde lähes 27 prosentin osuudella, toisena on Ruotsi 17 prosentin ja kolmantena Viro 9 prosentin osuudella.

Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden tuonnin kasvu kiihtyi jälleen vientiä nopeammin. Vuonna 2010 tuonnin arvo kohosi 3 934 milj. euroon, mikä on edellisvuoden tuontia yli 12 prosenttia enemmän. Tuonnin nopeasta kasvusta johtuen kaupan alijäämä laajeni 314 milj. eurolla, 2 311 milj. eurosta 2 625 milj. euroon.

Lähde: Niemi, J. & Ahlstedt, J. (toim.) 2011. Suomen maatalous ja maaseutuelinkeinot 2011. MTT Taloustutkimus. 96 sivua

Julkaisu on ladattavissa pdf-muodossa: [Www.mtt.fi](http://www.mtt.fi) > Julkaisut > [Suomen maatalous ja maaseutuelinkeinot](#)

Lisätietoja:

Professori Jyrki Niemi, MTT, puh. 0400 753 011, jyrki.niemi@mtt.fi

Tilaukset:

Teija Johansson, MTT, puh. 040 861 3978, teija.johansson@mtt.fi, julkaisun hinta 45 euroa.

MTT (Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus) on johtava maatalous- ja elintarviketutkimusta sekä maatalouden ympäristöntutkimusta tekevä laitos. Tutkimusalojamme ovat bioteknologia- ja elintarviketutkimus, kasvintuotanto, kotieläintuotanto, talous, teknologia ja ympäristö. Tuotamme ja välitämme tieteellistä tutkimustietoa sekä kehitämme ja siirrämme teknologiaa koko maatalous- ja elintarvikesektorille. Lisätietoja www.mtt.fi